

D O G
D O G

Design
og arkitektur
Norge

NORDIC
EDGE

Konkurransesgrunnlag - anskaffelse av kompetanse for gjennomføring av en behovsdrivet innovasjonsprosess i Sortland kommune på utfordringen:

Hvilke muligheter kan oppstå i møtet mellom land og vann i Sortland sentrum?

1 Om Gnist-programmet

Gnist er et behovsdrivet innovasjonsprogram initiert av DOGA og Nordic Edge. Programmet gir kommuner kompetanse, metoder og verktøy til å jobbe på nye måter med steds- og næringsutvikling, ta tak i konkrete utfordringer og snu dem til muligheter og nyskaping. Hovedmålgruppen er distriktskommuner.

Sortland kommune er 1 av 11 kommuner fra hele landet som har blitt valgt ut til å delta i årets runde av Gnist, basert på kriterier som engasjement, overføringsverdi og innovasjonspotensial, i tillegg til politisk og administrativ forankring av deltakelsen.

Gnist-programmet skal komplettere, forsterke og realisere eksisterende initiativ og planer i kommunene, men også bidra til å iverksette nye utviklingsprosjekter. En sentral del av Gnist-programmet er også kunnskaps- og erfaringsutveksling innen innovativ steds- og næringsutvikling på tvers av kommuner og regioner.

Fylkeskommunene er sentrale støttespillere, sammen med Distriktssenteret, Husbanken, Nasjonalt program for leverandørutvikling (LUP), KS, Næringshagene i Norge, Innovasjon Norge og Riksantikvaren.

Den overordnede målsetningen med Gnist-programmet er å bidra til mer attraktive og inkluderende lokalsamfunn samt økt verdiskaping og nye arbeidsplasser i hele Norge.

2 Om anbudskonkurransen

Denne åpne anbudskonkurransen arrangeres av Sortland kommune i samarbeid med Design og arkitektur Norge (DOGA) og Nordic Edge, med formålet å koble på relevant kompetanse for å gjennomføre en behovsdrivet innovasjonsprosess i tidlig fase, i tett samarbeid med kommunen, innbyggere, lokalt næringsliv og andre relevante aktører.

Gjennom innovasjonsprosessen skal den valgte leverandøren kartlegge behov og muligheter, og basert på denne innsikten utvikle nyskapende ideer/konsepter som kan bidra til å løse en viktig utfordring i kommunen.

Både små og store aktører kan sende inn tilbud på hvordan man vil angripe utfordringen beskrevet nedenfor på en måte som fremmer samhandling og nytenkning, med utgangspunkt i lokale fortrinn og ressurser.

Det er ønskelig med en tverrfaglig tilnærming, og flere aktører kan samarbeide om å sende inn tilbud. Kompetanse innen design, arkitektur og/eller stedsutvikling er et krav. I tillegg er det ønskelig med annen kompetanse som vurderes som relevant for å angripe utfordringen på best mulig måte.

Innovasjonsprosessen gjennomføres i løpet av perioden uke 19-39. I etterkant inviterer kommunen den valgte leverandøren til dialog med henblikk på mulig videreutvikling og realisering av utarbeidede ideer/konsepter i samarbeid med relevante støttespillere regionalt og nasjonalt.

2.1 Regelverk

Konkurransen gjennomføres i henhold til lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 nr. 73 (LOA) med tilhørende forskrift av 12. august 2016 nr. 974 (FOA), samt de bestemmelser som fremgår av dette konkurransegrunnlaget.

Konkurransen gjennomføres som åpen tilbudskonkurranse etter forskriftens del I.

Ved denne prosedyreformen kan tilbyderne som vil levere tilbud.

Oppdragsgiver planlegger å tildele kontrakt uten å ha dialog med leverandørene utover å foreta eventuelle avklaringer/korrigeringer.

Dialog gjennom forhandlinger kan likevel bli gjennomført dersom oppdragsgiver, etter at tilbudene er mottatt, vurderer det som hensiktsmessig. Dersom oppdragsgiver velger å forhandle vil det skje en første utvelgelse etter en vurdering av tildelingskriteriene som er oppgitt i punkt 2/punkt 1.4.1, med den vektingen som er oppgitt der. Det presiseres imidlertid at ingen leverandører kan forvente dialog om sitt tilbud og derfor må levere sitt beste tilbud innenfor tilbudsfristen.

2.2 Kontrakt

SSA-O vil bli benyttet for denne anskaffelsen.

3 Om utfordringen

Sortland sentrum har gjennom historien hatt et aktivt forhold til sundet med brygger, kaier og et yrende båtliv. Men byen har vendt ryggen til havet og i stedet snudd seg mot fylkesveien. Gjennom Gnist-programmet ønsker vi å utforske fremtidens by-, region- og handelssentrum i møtet mellom land og vann. Hvilke muligheter kan oppstå som fremmer ny næringsutvikling, aktivitet så vel som attraktivitet? Hvilke nye, dynamiske samarbeidsmodeller trenger vi for å ta steget fra visjon til handling?

3.1 Målsetninger

Hovedmål

Styrke byens forhold til sundet gjennom et bredt spekter av nyskapende tiltak, aktiviteter og samarbeidsmodeller som bidrar til nærings- og bostedsattraktivitet.

Delmål

1. Etablere fysiske og digitale tiltak i møte mellom land og vann i sentrum, som ivaretar stedets kulturelle og naturmessige kvaliteter og som bidrar til å oppnå og formidle bærekraftsmålene 11, 14 og 17.
2. Utforske nye samarbeidmuligheter både fysisk og digitalt som bidrar til samskaping og innovasjon i næringsliv, reiseliv og stedsutvikling.

3. Hente ut erfaringer fra innovasjonsprosessen som kan benyttes i andre samskappingsprosjekt i utvikling av fremtidens attraktive og bærekraftige regionsentrum.

Målgrupper

Næringsliv og grunneier langs sjøfronten og i sentrum vil ha nytte av den/de samarbeidsplattformene som etableres gjennom Gnist. En attraktiv sjøfront vil også være en arena for at nye næringer kan etablere seg og viktig for en felles markedsføring av byen.

Ungdom. De unge er vår viktigste ressurs, men de mangler attraktive møteplasser og aktivitet i sentrum. En havnepromenade med et unikt innhold kan være et svar på dette. Samarbeidet med de unge om dette kan skape stolthet og tilhørighet og bidra til at ungdommen blir værende eller kommer tilbake til Sortland.

Unge eldre. En stor og økende andel av befolkningen blir eldre og ønsker lett tilgjengelige og attraktive steder for treff og aktivitet. Gjennom Gnist håper vi å skape attraktive og tilgjengelige omgivelser og sosiale arenaer som bidrar til økt folkehelse og stolthet for våre eldre.

Besøkende: Sortland har som regionsenter mange besøkende. Sentrum mangler i dag en attraksjon – «a reason to go» – som er noe mer enn å løse praktiske oppgaver knyttet til for eksempel handel. Etablering av Gaia Vesterålen og en unik sjøfront kan legge grunnlag for økt attraktivitet, ny næringsvirksomhet og en mer levende by for fremtiden.

3.2 Om prosjektet

Havet er grunnlaget for at vi bor her i nord, men byen har vendt sundet ryggen og i stedet vendt seg mot fylkesveien. Sjøfronten er fylt ut og transformert. Flere steder langs sjøfronten er det steinfyllinger, som blir en barriere mellom vann og land. Andre steder er møtet mer aktivt med funksjoner som kai, småbåthavn og nedtrappinger. Potensialet for innovativ utvikling i møtet mellom vann og land er stort.

Naturkvalitetene

Byens møte med havet rommer også en større dimensjon. Sortland sentrum ligger langstrakt langs sundet og er en del av det store landskapsrommet som dannes med fjellene på andre siden av sundet. Denne sterke naturen med havet, fjellene, vinden, nordlyset, solen, bølgene og tidevannet har kvaliteter og egenskaper som kan utforskes og bli en del av et spektakulært møte mellom hav og land.

Dagens situasjon

Den ca. 1 km lange havnepromenaden strekker seg fra Sortland Havn i nord til bystranda i sør. Den består av en mange grunneiere og har en rekke ulike funksjoner. De siste årene har det begynt å skje positive tiltak i byens møte mellom land og vann. Et nytt hotell har etablert seg i nord, med nedtrapping til vannet og uteservering. Innbyggere og næringsliv har samarbeidet om å bygge en nedtrapping i torghuken, der det også er etablert en liten gjestehavn. Mange nye boligprosjekter har etablert seg langs sundet. Bystranda har kommet til syne det siste året, ildsjeler har plukket stein og byens helårsbadere holder nå til her. En ung arkitekt planlegger en vedfyrt badstue ved stranda. Gaia Vesterålen planlegger sitt storslåtte containermuseum i møte mellom land og vann, og i nord legger hurtigruta til. Se flere bilder fra havnepromenaden [HER](#)

Havnepromenadens utfordringer

Det er et stort felles ønske om at byen skal vende ansiktet mot sundet. Kommunen og private grunneiere har opparbeidet store deler av en havnepromenade, men den mangler foreløpig helhet,

innhold og sammenheng og ikke minst noe unikt. Potensialet er stort for å ferdigstille havnepromenaden og fylle den med fysiske og digitale tiltak og aktiviteter som bygger på stedets kultur- og naturkvaliteter.

Forankring og utvikling

I kommunedelplan for tettstedet 1997, ble det vedtatt at byen skulle vende ansiktet mot sundet og det skulle etableres en offentlig tilgjengelig havnepromenade langs alle nye bygg. Denne skulle på sikt knyttes sammen og bli helhetlig. Tilgjengelighet var fokus, uten at det ble stilt krav til hverken innhold eller utforming. Ny kommunedelplan ble vedtatt i 2015 med større fokus på innhold og utforming og det ble utarbeidet retningslinjer for havnepromenaden.

Midlertidige tiltak

Høsten 2021 ble det gjort noen enkle tiltak for å etablere en foreløpig sammenhengende promenade. Det ble satt opp skilt, noen biler ble fjernet og det ble satt ut benker. Innbyggerne kan nå gå langs *hele* sjøfronten uten å bli stoppet av paller, containere eller parkerte biler. Det er nå mulig å passere, men havnepromenaden fremstår hverken som spesielt attraktiv eller unik.

4 Leveranser og kriterier

4.1 Leveranser

Skriftlig oppdragsforståelse inkl.

- Metode og tilnærming for å angripe utfordringen
- Beskrivelse av teamet, inkl. begrunnelse for kompetansesammensetning
- Foreløpige vurderinger av sluttleveranse (ideer/konsepter)

(Sluttleveransen er åpen, men det er likevel relevant å få noen overordnede tanker knyttet til ambisjonsnivå og mulige forventninger til endelig resultat. Gjerne også forslag til aktiviteter som vil kunne fremme videre utvikling/realisering av utarbeidede ideer/konsepter.)

Vedlegg: CV og relevante referanseprosjekter.

Total leveranse: Maks. 3.000 ord + vedlegg som beskrevet

Leveringsfrist: 11.04.2022 kl.23.59 CET

Tilbud leveres til prosjektleder Kristine Røiri i Sortland kommune.

Leveringsadresse: Postmottak@sortland.kommune.no (emnefeltet merkes med «Gnist 2022»)

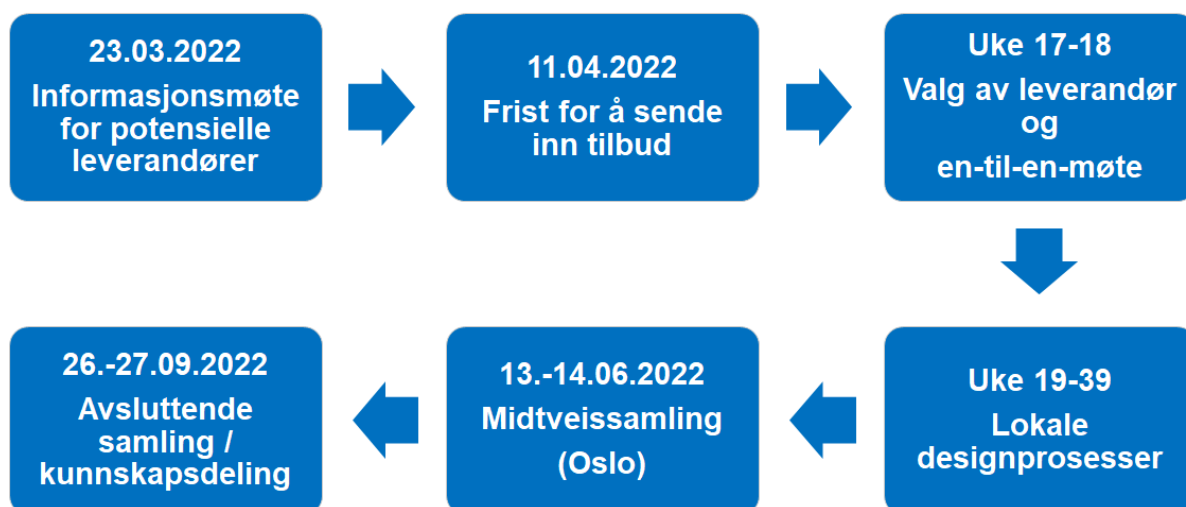
4.2 Vurderingskriterier

- **Tilnærming til utfordring.** Leverandøren må vise god forståelse for oppgaven, og beskrive hvordan man vil angripe utfordringen (prosess og metode), for å utforske og utvikle nyskapende ideer/konsepter basert på muligheter og behov. (30%)

- **Sammensetning av kompetanse.** Det er ønskelig med en tverrfaglig tilnærming, og flere aktører kan samarbeide om å sende inn tilbud. Kompetanse innen design, arkitektur og/eller stedsutvikling er et krav, i tillegg til annen eventuell kompetanse som vurderes som relevant for å løse utfordringen på best mulig måte. (30%)
- **Gjennomføring og fremdriftsplan.** Tilbudet skal være ambisiøst, men likevel realistisk med hensyn til tidsplan, fremdrift og finansiering. (20%)
- **Lokal verdiskapning.** Tilbudet skal demonstrere hvordan man vil fremme utviklingen av et mer attraktivt og mangfoldig lokalsamfunn, og bidra til innovativ nærings- og stedsutvikling med utgangspunkt i lokale fortrinn og ressurser. (20%)

I tillegg er det ønskelig at man i tilbudet:

- Beskriver hvordan man gjennom innovasjonsprosessen fremmer samhandling mellom leverandør og kommune, innbyggere, lokalt næringsliv samt andre relevante aktører.
- Reflekterer rundt potensialet for innovasjon og nytenkning, og hvordan innovasjonsprosessen vil kunne videreføres lokalt.
- Illustrerer hvilke av FNs bærekraftsmål innovasjonsprosessen vil kunne bidra til å oppnå.
- Tar hensyn til den forhåndsdefinerte tidsplanen for Gnist-programmet, og legger til rette for at planlagte fellessamlinger i juni og september med alle 11 Gnist-kommuner kan gi innspill til den lokale innovasjonsprosessen:

4.3 Prosess og fremdrift

Blant de innsendte tilbudene velger kommunen, i samråd med DOGA, Nordic Edge, Distriktsenteret og fylkeskommunen, ut én leverandør som får tildelt oppdraget basert på forhåndsbestemte vurderingskriterier.

Leverandøren inviteres til deltakelse i et digitalt en-til-en-møte i forkant av oppstart av innovasjonsprosessen.

Innovasjonsprosessen gjennomføres i perioden uke 19-39, og i tett samarbeid med kommunen. Kommunen vil bidra til å engasjere innbyggere, lokalt næringsliv, kompetansemiljøer, fylkeskommunen og andre relevante aktører i prosessen.

Uke 17-18: Valg av leverandør og en-til-en-møte

Uke 19-39: Gjennomføring av innovasjonsprosess

Uke 40-41: Sluttleveranse

Digitalt informasjonsmøte for interesserte aktører

Tid: 23.03.2022 kl. 10.00-12.00

Sted: Digitalt møte i Zoom

I samarbeid med DOGA og Nordic Edge inviterer Sortland kommune til et åpent og digitalt informasjonsmøte for alle potensielle leverandører som vil bli bedre kjent med kommunen og deres utfordring.

Påmelding til informasjonsmøte: <https://doga.no/kalender/kan-du-lose-Gnist-kommunenes-utfordringer/>

4.4 Honorar og rettigheter

Leverandøren som får tildelt oppdraget mottar et honorar på kr 300 000 inkl. mva. Midlene skal benyttes til gjennomføring av en designdrevet innovasjonsprosess i samarbeid med kommunen, innbyggere, lokalt næringsliv og andre relevante aktører for å utforske muligheter og behov, og utvikle nyskapende ideer/konsepter med utgangspunkt i lokale fortrinn og ressurser.

Av disse midlene er kr 200 000 finansiert av kommunen og fylkeskommunen, og kr 100 000 av DOGA. Halve beløpet blir utbetalt før oppstart i uke 19, og resterende beløp etter sluttlevering i uke 41.

Valgt leverandør kan også søke om reisestøtte fra DOGA på opptil kr 10 000 til fysisk gjennomføring av lokale aktiviteter i innovasjonsprosessen.

Etter gjennomført innovasjonsprosess inviterer kommunen leverandøren til dialog med henblikk på mulig videreutvikling og realisering av utarbeidede ideer/konsepter i samarbeid med relevante støttespillere regionalt og nasjonalt.

Leverandøren får i tillegg mulighet for å:

- utforske nye samarbeidsmodeller, partnerskap og markeder
- arbeide med komplekse problemstillinger som krever tverrfaglige løsninger
- inngå dialog med kommunen i en tidlig fase
- gå i front for innovativ steds- og næringsutvikling
- oppnå nasjonal og internasjonal synlighet og omtale

Valgt leverandør aksepterer at arrangørene kan bruke innlevert materiale, herunder også i digitalt format, til intern og ekstern kommunikasjon om Gnist-programmet, både før, under og etter gjennomført innovasjonsprosess.

5 Om kommunen

5.1 Generelt

Sortland kommune, med sine ca. 10500 innbyggere, ligger sentralt plassert i Vesterålen i Nordland. Sortland tettsted er regionsenter med 5400 innbyggere. Sortland er en handelsby med størst handelsomsetning pr. innbygger i Nordland og følgelig med et stort handelsomland, der Vesterålens ca. 32600 innbyggere utgjør en betydelig del.

Sortland kommune har 6 levende bygder, alle med kort avstand til sentrum (5-15 min). Byen har Hurtigruteanløp og Skagen er nærliggende småflyplass.

Sortland har et variert og optimistisk næringsliv med interessante jobber innenfor mange fagfelt. Kystvaktbasen i Norge ligger på Sortland. Sortland har et rikt kulturliv og i 2014 åpnet byens kulturelle storstue, *Kulturfabrikken*, i den nedlagte Vesterålens fiskebollefabrikk.

Vesterålen er en effektiv bo-, arbeids- og service region. Det er tett samarbeid mellom kommunene i Vesterålen både i forhold til kultur, tjenesteyting og næringsliv. Kollektivtilbudet er svært begrenset og privatbilen benyttes flittig.

Sortland tettsted er relativt kompakt, der sentrum, størsteparten av boligene og sosial infrastruktur ligger innenfor en radius på ca. 2 km. Mange benytter "bilen som håndveske". Både trafikkanalyse (2019) og spørreundersøkelse (2017) viser at potensialet for å redusere lokalkjøringen er stort.

Fylkesveien er tungt belastet og deler tettstedet i to. Med en ÅDT på 11.000 oppleves Vesterålsgate som en barriere, der sentrumsfunksjonene med handel, kontor, service, kultur, boliger og byrom ligger på nedsiden mot sundet. På oversiden ligger rådhus, hotell, skoler, idrettsanlegg, parker og ikke minst, de store boligområdene.

I kommunedelplan for tettstedet, *Byplan Sortland, Blåbyen 2015-2027*, er det vedtatt at Sortland skal vokse innover, satse på gang- og sykkel, gode byrom, grønne forbindelser og et kompakt sentrum. Boligområdene fortettes og nye boligområder etableres innenfor tettstedet og ikke minst i sjøfronten i sentrum.

Sentrum er kompakt med småbutikker, servicefunksjoner, hotell, kontor og 3 kjøpesenter innenfor sentrumsgrensen (ca. 800 m i lengde). Torget ligger sentralt plassert, men byrom er generelt lite opparbeidet, og overflateparkeringen tar mye av det ubebygde arealet i sentrum.

5.2 Ressurser

Internt i kommunen

Kommunedirektøren, teknisk sjef, nærings sjef og kommunearkitekt bidrar i Gnist-prosessen. Nødvendige ressurspersoner fra teknisk sektor vil også bidra, i tillegg til Kulturfabrikken KF og Sortland Havn KF.

Kommunen har avsatt 20% av stillingen til kommunearkitekten som prosjektleder. Hun har jobbet som byplanlegger og prosjektleder i kommunen siden 2006 og samarbeidet med grunneiere i ulike prosjekt

og planarbeid. Kommunearkitekten har fokus på bred medvirkning og har gjennomført flere samskappingsprosjekt i sentrum.

Eksterne ressurser

- Ressurspersoner i Gaia Vesterålen, pågående miljø- og historieprosjekt der innovasjon, forskning og teknologisk utvikling spiller en sentral rolle.
- Gaia Talent: Digitalt selv lærte mennesker i utenforskap. Unge med selv lært digital kompetanse innenfor alt fra interaktiv design, 3D-modellering og animasjon til spillutvikling, AR&VR og filmproduksjon. Viktige ressurser for utvikling av digitale løsninger.
- Lokale grunneiere langs sjøfronten er en viktig ressurs i prosjektet, samarbeid er allerede igangsatt med midlertidige tiltak i 2021 og det er stort engasjement for å få til nye løsninger. Mange lokale grunneiere har i tillegg andre roller i lokalsamfunnet, som ildsjeler og grundere.
- Grundere og ildsjeler i Sortlandssamfunnet som ikke er knyttet til eiendommene
- Innbyggerne i Sortland, med spesiell oppmerksomhet på ungdom og unge eldre som ressurs
- Frivillige lag og foreninger
- Nordland fylkeskommune med sine kompetansepersoner
- Nye samarbeidspartnere som vi oppdager gjennom prosessen

5.3 Premisser

- Ferdigstillelse av havnepromenaden skal være ett av tiltakene som innovasjonsprosessen resulterer i
- Konseptene som blir utarbeidet skal være realiserbare, forankret og økonomisk forsvarlig.
- Konseptene skal bygge på bærekraftsmålene, med særlig fokus på mål 11, 14 og 17.
- Kommunale og private grunneieres behov må ivaretas.

5.4 Annen relevant informasjon

Sortland kommune er fremoverlent og ønsker å tenke nytt for å skape et fremtidsrettet, attraktivt og smart regionsenter. Samfunnet har mange ressurser og det er et stort engasjement.

6 Sluttleveranse

Etter gjennomført innovasjonsprosess skal leverandøren levere et notat som oppsummerer prosessen og resultatet på en lettfattelig måte, inkludert illustrasjoner, bilder, sitater eller tilsvarende.

Notatet skal leveres senest i uke 41, med følgende innhold:

- Kortfattet beskrivelse av utfordringen som skulle løses
- Kortfattet beskrivelse av gjennomført prosess
- Kortfattet beskrivelse av utarbeidede ideer/konsepter, og hvordan disse forbedrer utfordringen
- Kortfattet beskrivelse av neste mulige steg mot videreutvikling/realisering av ideer/konsepter

7 Muligheter for videre oppdrag

Kommunen har et reelt ønske om å utvikle og implementere gode, nyskapende løsninger på utfordringen som er beskrevet i konkurransegrunnlaget. Etter gjennomført innovasjonsprosess inviterer kommunen derfor den valgte leverandøren til dialog med henblikk på mulig videreutvikling og realisering av utarbeidede ideer/konsepter i samarbeid med relevante støttespillere regionalt og nasjonalt.

Overføringsverdi til andre kommuner med lignende utfordringer er et viktig aspekt i Gnist-programmet, og DOGA, Nordic Edge og øvrige støttespillere vil bidra til å kommunisere resultater og erfaringer fra prosessen både nasjonalt og internasjonalt.

Kommunen forbeholder seg retten til å ikke gå videre med realisering av ideer/konsepter.

8 Vedlegg

1. Gaia Vesterålen

[Gaia Vesterålen – beskrivelse](#)

2. Kommuneplanens samfunnsdel- Ilag om fremtias Sortland - raus, attraktiv og bærekraftig

[presentasjon-sortland-strategier-small.pdf](#)

[planforslag_ilag-om-fremtidas-sortland_forslag-til-kps-2022-2034_rev17112021.pdf](#)

- link til medvirkningsprosesser og resultater av denne
https://issuu.com/helleneset/docs/workshop_19032021_oppsummering

3. Byplan Sortland – Blåbyen 2015-2027

[Microsoft Word - PLANBESKRIVELSE_180815.docx \(sortland.kommune.no\)](#)

[Byplan_plankartdelA_1okt2015.indd \(sortland.kommune.no\)](#)

- Retningslinjer for sjøfronten
[retningslinjer_sjoeffronten.pdf \(sortland.kommune.no\)](#)
- Retningslinjer for blåbyen
[retningslinjer_fargesetting.pdf \(sortland.kommune.no\)](#)
- Retningslinjer for skrift på blå bunn
[retningslinjer_skrift_blue.indd \(sortland.kommune.no\)](#)

4. Strategisk næringsplan

[Strategisk næringsplan Sortland kommune høringsutkast \(adobe.com\)](#)

5. Kulturminneplan for Sortland 2020-2030

[Microsoft Word - kulturminneplan revidert tekst_4.docx \(sortland.kommune.no\)](#)

[Historie- Analyse](#)

-

6. Sortlandspakken- strategi for bærekraftig stedsutvikling og mobilitet

[Beskrivelse av Sortlandspakken](#)

- Tettstedspakkeprosjektet-
[Forskningsprosjekt: Tettstedspakker for stedsutvikling \(distriktssenteret.no\).](#)